

Posudek vedoucího diplomové práce

Martina PLESKOTOVÁ

*Obraz víry v uzdravení jako projev lidové zbožnosti v 18. století.
Poutní kaple Narození Panny Marie v České Kamenici*

Diplomová práce, Historický ústav, Filosofická fakulta Jihočeské university, České Budějovice 2008, 188 stran textu, 79 tabulkových, obrazových a mapových příloh (nestránkováno).

Diplomová práce slečny Martiny Pleskotové představuje důležitý příspěvek k poznání problematiky lidové zbožnosti a poutní praxe 1. poloviny 18. století. Krystalickým bodem předložené práce se stalo městečko Česká Kamenice, resp. tamní poutní kaple Narození Panny Marie a s ní spjatá zázračná uzdravení, kterých se zde dostalo zbožným prosebníkům. Vhodným uplatněním a kombinací historických, historicko-antropologických, religionistických a etnografických hledisek se autorce podařilo vytvořit velmi podrobný a plastický obraz náboženského života v městečku i blízkém regionu včetně řady velmi zajímavých sond umožňujících postihnout individuálního náboženského prožitku některých dobových aktérů napříč sociálním spektrem.

Heuristickým východiskem předložené práce se stal rozsáhlý soubor pramenů uložených ve Státním okresním archivu v Děčíně, zejména pak českokamenická farní Pamětní kniha obsahující celkem 131 zápisů výpovědí o vyslyšeních a zázračných dobrodiních z let 1726-1772. Dále diplomantka pracovala i s písemnostmi uloženými v Národním archivu v Praze a ve Státním oblastním archivu v Litoměřicích, dříčí informace získala rovněž z novodobých edic. Na základě pečlivého studia zmíněných archivních fondů, dobových textů a obsáhlého korpusu odborné (historické, etnografické i lékařské) literatury, věnované dané problematice, pak Martina Pleskotová předložila fundovaný obraz života českokamenického poutního místa i zdařilý pokus o přiblížení víry v zázraky v myšlení člověka pozdně barokní éry.

Svou rozpravu si autorka rozčlenila do tří velkých kapitol (dále členěných na několik podkapitol), úvodu a závěru. Po nezbytném vymezení tématu, zasvěcené charakteristice použitých pramenů i základní literatury a promyšleném stanovení badatelských cílů, podává diplomantka v první kapitole fundovaný výklad o barokní zbožnosti a jejích jednotlivých projevech. Zvláště si pak všímá mariánské úcty a souhrnně přibližuje i problematiku zbožných poutí, každodennost poutníků i způsoby a možnosti poděkování za pomoc a uzdravení.

Druhá kapitola se věnuje nastínění historického vývoje a proměn České Kamenice od jejího vzniku až do přelomu 18. a 19. století, v některých případech však autorka svůj výklad dovádí až do počátku 20. století. Podrobně si všímá zejména sakrálních staveb v České Kamenici, v první řadě pak poutní kaple Narození Panny Marie, a také jednotlivých aspektů náboženského života ve městě a okolí. Zatímco první dvě kapitoly jsou sepsány především na základě dostupné literatury a mají ráz převážně popisný (místy je text i poněkud přetížený jednotlivými fakty a údaji), třetí a klíčová kapitola diplomové práce Martiny Pleskotové je založena na práci s prameny, v první řadě s českokamenickou farní pamětní knihou. Pečlivá analýza zvoleného pramene umožnila autorce, aby se pokusila o hlubší interpretaci konkrétních příkladů nemocí (včetně jejich typologie). Práce si rovněž všímá i dobových možností léčby různých neduhů, po jejichž neúspěšném uplatnění již nezbývalo nic jiného, než se obrátit k Panně Marii s prosbou o pomoc.

Práce Martiny Pleskotové je psána vcelku čtivým jazykem, až na několik málo případů i bez zbytečných stylistických či gramatických prohřešků, rovněž z hlediska historického řemesla jsem neshledal závažnější prohřešky (vyjma způsobu citace některých edic v soupise literatury a několika dalších drobností). Diplomantka se velmi dobře vypořádala i s paleografickými a jazykovými obtížemi, které přináší práce s prameny tohoto druhu. Nedílnou součástí práce je též rozsáhlý soubor pečlivě zpracovaných tabulkových i obrazových a mapových příloh vztahujících se k poutnímu místu; zvláštní pozornost si zaslouží především

tabulka obsahující základní údaje o všech 131 zázračných uzdraveních zachycených svědecky v Pamětní knize.

Poznátky, k nimž Martina Pleskotová ve své práci dospěla, významně prohlubují naše znalosti o dané problematice a jistě by stálo za zvážení, aby podstatné části této práce autorka (pochopitelně po dílčí úpravě) publikovala i v odborném tisku.

Závěrem mohu jen konstatovat, že s potěšením a velmi rád předložený spis Martiny Pleskotové doporučuji k obhajobě a navrhuji jeho hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**.

V Českých Budějovicích 24. 5. 2008

doc. PhDr. Miroslav Novotný, CSc.